

Introductieles

Doelen:

De leerlingen:

- kunnen vertellen dat we in Nederland veel dieren houden voor vlees, eieren of melk.
- kunnen uitleggen dat als je dieren houdt, je de dieren goed moet verzorgen.
- kunnen uitleggen aan de hand van voorbeeld wat goe dierenwelzijn inhoudt.
- zijn geïnteresseerd om meer over dieren te weten te komen, vooral dieren die we houden voor voedsel.

Duur:

Introductie : 10 minuten
 Aan de slag : 15 – 15 minuten
 Afsluiting : 10 minuten

Benodigheden:

- Poster/affiche papier
- Tekenmateriaal & Knutselmateriaal

Werkvormen:

Klassikaal, zelfstandig, presenteren, filmpje.

Introductie – Wat eet ik?

In deze les leren de kinderen meer over het eten en drinken dat ze thuis hebben. Hoe komt dat eten en drinken in de supermarkt? Wie maakt dat? Wordt het allemaal door hetzelfde dier/dezelfde mens gemaakt? Alle informatie die u voor deze les nodig hebt is te vinden op <http://dierenwelzijnslessen.groenkennisnet.nl>; ga naar het leerkrachtgedeelte of klik in het leerlingengedeelte op één van de dieren.

Start de les door te vragen aan de leerlingen wat ze die dag gegeten hebben. Inventariseer op het bord en sorteer alles door de verschillende voedselproducten met verschillende kleuren te omcirkelen, corresponderend met de herkomst (tuintbouw, akkerbouw, veeteelt en fruitteelt). Orden de veeteeltproducten naar herkomst: kip, varken en koe.

Aan de slag – De verzorging

Maak samen met de leerlingen de mest-test 'Hoeveel mest produceer jij?' op www.mens-dier-voedsel.nl. Indien mogelijk, laat de test door de leerlingen individueel of gezamenlijk maken. Bespreek daarna klassikaal het resultaat van de test: Zijn er veel/weinig dieren nodig om ons voedsel te maken? Waar leven die dieren? Wie zorgt er voor die dieren?

De boer moet goed weten hoe hij zijn dieren moet verzorgen. Wat moet bijvoorbeeld een melkveehouderij allemaal weten om er voor te zorgen dat zijn koeien gezond blijven? Laat de leerlingen, in groepen, zelf ontdekken wat nodig is. Bijvoorbeeld: Wat eet een koe en hoeveel? Wat voor stal heeft een koe nodig? Moet een koe ook naar buiten? Wat drinkt een koe? Wat moet je doen als een koe ziek wordt? Hoe zie je wanneer een koe ziek is? Hoe vaak moet je een koe melken?

Deze opdracht kan door alle groepjes gemaakt worden, maar het is natuurlijk ook mogelijk om deze opdracht ook uit te voeren voor de pluimveehouderij en varkenshouderij. De uitwisseling hierna wordt voor de leerlingen dan boeiender.

Dit deel van de les kunt u afronden door samen het filmpje 'De koe die zorgt voor jouw lekkere glaasje melk' te bekijken. Deze is te vinden op www.schooltv.nl/beeldbank.

Aan de slag – De vrijheden

Laat de leerlingen in groepjes de uitkomsten van de vorige opdracht verwerken tot een affiche. Laat daarna elk groepje het affiche kort presenteren. Wat hebben ze bedacht voor de koeien, varkens en kippen? Tijdens de nabespreking probeert u de antwoorden van de leerlingen te ordenen in onderstaande categorieën:

- Eten en drinken
- Een voor het dier prettige omgeving (hok of stal)
- Gezondheid
- Niet bang zijn of gestresst
- Zich gedragen zoals bij dat dier hoort

(Voor de theorie achter deze 'vijf vrijheden', zie onderstaand schema)

Theorie/achtergrond vijf vrijheden (Brambell Committee, 1965).

De voorwaarden voor een goed dierenwelzijn noemen we ook wel de 'vijf vrijheden'. Een dier heeft een goed welzijn als aan de vijf vrijheden is voldaan. De vijf vrijheden zijn:

1	Vrijheid van honger en dorst (voldoende eten en drinken van de juiste soort)
2	Vrijheid van ongemak (een goed hok of goede stal met bijvoorbeeld een zachte ondergrond om op te liggen)
3	Vrijheid van ziekte en verwondingen
4	Vrijheid van angst en stress (goed behandeld worden door de verzorgers) Vrijheid om natuurlijk gedrag te kunnen uitoefenen (een dier moet zich als dier kunnen gedragen: een koe moet kunnen grazen, een varken wroeten, een kip scharrelen, etc)
5	

Afsluiting

Vraag de leerlingen wanneer ze denken dat een dier zich prettig voelt. Leg uit dat een dier zich prettig voelt en tevreden is, als het dier heeft wat hij nodig heeft. Bijvoorbeeld eten en drinken, andere dieren, een fijn hok of ruime stal, of een wei om in te grazen of te scharrelen. Als een dier zich prettig voelt en tevreden is, heeft hij een goed **dierenwelzijn**. **Dierenwelzijn betekent dus eigenlijk: het dier geven wat het nodig heeft.**

